

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY, (PETEK) SEPTEMBER 13, 1935.

Neodvisen dnevnik
zastopajoč interesu
slovenskih delavcev
v Ameriki

ŠTEVILKA (NUMBER) 216

VOLUME XVIII—LETO XVIII

150 TISOČ LJUDI
NA POGREBU
HUEY LONGA

Tako velikega pogreba še
ni videla Louisiana. Bo-
gatini in revježi so natr-
pali glavno mesto države

BATON ROUGE, La., 12. sept.
— Huey Long je bil da-
nas pokopan v glavnem mestu
države Louisiana, kjer se je v
teknu primeroma kratke dobe —
star je bil še 42 let — dvignil
iz neponoznosti na vodstvo vseh
državnih poslov, nad katerimi je
trdil kot popoln diktator.

Moj, ki je brez dvoma mislil, da

postane predsednik ozi-

mel ogromen pogreb. Prišli so

iz vseh delov države, kot

udi iz drugih krajev po deželi,

magatini in revježi, narodno po-

sebnosti in voditelj-

longove organizacije, katero je

deloval v tako močno po-

stično mačino, kakršne Zed dr-

žave še niso videle. Ogroma

oseb, broječ do 150 ti-

čkov, na kar bo lahko ponosen.

Vsi narodi, ki kaj štejejo v zgo-

dovini, so si sami postavili svo-

je spomenike."

Hitler je danes popoldne polo-

žil vogeln kamen za novo kon-

venčno dvorano, ki bo največja

stavba te vrste na svetu. V nji

bo prostora za 60,000 sedežev,

toda dovršena bo še čez osem

ali deset let.

GRSKI PLEBISCIT SE VRSI

Adolf Hitler govori o umetnosti

NURNBERG, Nemčija, 11. sept. — Adolf Hitler je danes na kongresu nacijske stranke pozabil na politiko ter govoril o umetnosti, zlasti o arhitekturi. Dejal je: "Proti nacijskemu umetniškemu prizadevanju se dviga dvoje ugovorov. Prvič, da se morajo narodi ob času velike gospodarske in politične krize brigati le za nujne naloge. Drugič, da je napačno doprinjati žrtve za umetnost, ko primanjkuje stvari, ki so potrebne za življenje. Toda umetnost ni nekaj, kar se poljubno pokliče ali odslovi. Zlasti v težkih časih se mora umetnosti dati duševno upor. Egiptovske piramide in mogočne babilonske stavbe so bile tudi zgrajene, ko je vladala revščina. Ako hočete, da bo narod ponosen, mu morate dati nekaj, na kar bo lahko ponosen. Vsi narodi, ki kaj štejejo v zgodovini, so si sami postavili svoje spomenike."

Hitler je danes popoldne položil vogeln kamen za novo konvenčno dvorano, ki bo največja stavba te vrste na svetu. V nji bo prostora za 60,000 sedežev, toda dovršena bo še čez osem ali deset let.

GRSKI PLEBISCIT SE VRSI 27. OKTOBRA.

ATENE, 12. sept. — Danes je bilo uradno naznanjeno, da se bodo 27. oktobra vršile volitve, pri katerih se bo odločilo če se vrne monarhija. Ako znagajo monarhisti, se bo vrnil na prestol kralj Jurij II., ki je zapustil Grčijo pred 11 leti. Dežela je od tedaj imela republikansko vlado.

POLITICO STRELJANJE V ST. LOUISU.

ST. LOUIS, 12. sept. — V takojšnji mestni hiši je sinoči prišlo do strelke bitke med dvema političnima grupama, med katerima obstoji že večletno sovraštvo. Ranjena sta bila dva znana političarja, eden od teh je državni poslanec, in dva političa.

Rojak oropan

Na poti proti domu sta dva moška napadla in opalila rojakom Martina Bradacha iz 14704 Westropp Ave. Moška je spoznal v neki gostilni, ki sta se mu pridružila ter ga na E. 160 St. napadla. Vzela sta mu \$80 in uro.

Jugoslovanski radio

Na Jugoslav Melody radio programu, ki bo nocoj oddajan potom WJAY radio postaje med 6. in 6:30 uro, bo prvič igral "Plavi mesec" tamburaški zbor, ki ima v svojem programu nekaj posebnega.

Ubit pri delu

Pri podiranju nekega starega poslopja American Steel and Wire Co. na Aetna Ave. se je v sredo zrušil 30 čevljev visok zid na 36-letnega delavca Thomasa Rusnaka, ki je dobil tako hude poškodbe, da jim je čez štiri ure podlegel.

V bolnici

Mrs. Mary Rackar, 1127 E. 177 St., je bila z Železovo ambulanco odpeljana v Lakeside bolnišnico. Želimo ji skorajšno okrevanje!

Mrs. A. Kalan

Mrs. Agnes Kalan, 1007 E. 74 St., se je pred par tedni na domu poškodovala na nogi. Prijetljice ji želijo, da bi se ji ravnatelj v njegovem kabinetu izlet v Mentorju.

Za zaključek poletne sezone priredita Soc. klub št. 27 in pevski odsek "Zarja" skupni izlet na Tanckovo farmo, v Mentor, O., v nedeljo, 22. sept. Na programu bo več stvari, balincanje, petje, igre, itd. V slučaju slabega vremena, se bo zavala vrsila v prostorih kluba.

Na čim preje zacetila.

RADIKALCI ZASEDLI MEHIKANSKO UNIVERZO

MEXICO CITY, 12. sept. — Danes je tristo radikalnih študentov zasedlo tukajšnjo univerzo, zahtevajoč, da predsednik liberalizira pouk ter preskrbi za univerzo večjo finančno podprtbo. Na poizkuse se jih izzene, so študentje odgovorili, s kamejnjem, ko so okupirali streho.

Na seji levega bloka narodne revolucionarne stranke, ki se je vršila v parlamentu, je prišlo do strelenja, v katerem je bil poslanec ubit, trije pa so bili ranjeni. Med tem se v parlamentu pripravlja akcija, da se dvigne imuniteto poslancev, katere se smatra odgovornim za strelenje.

Ameriška verska sekta napadena v Nemčiji

BERLIN, 12. sept. — Znana verska sekta "Krščanske znanosti" (Christian Science), ki je imela svoj izvor v Ameriki, je bila danes ostro napadena v Nemčiji. Naciji jo dolžijo, da širi pacifizem ter da je pravzaprav le "židovska prostožitarška organizacija pod drugačno kranko". Nacijski list "Juden-kennen" piše:

"Jasno je, da so nauki Krščanske znanosti nespravljivi s plemeninskimi in nacionalnimi ideali narodnega socijalizma. Vsled tega se jo mora postaviti v isti razred kot marksizem in prostožitarstvo."

Cerkve "krščanske znanosti" je ustanovila pred leti verska reformatorka Mary Eddy Baker v Bostonu ter se je od tam razširila po vsej Ameriki, postojanke pa ima tudi drugod po svetu. Izdaja list "Christian Science Monitor", ki je eden najboljše urejevanj dnevnikov v Zed. državah in ima posebno poročevalsko službo v inozemstvu. Vodilni nauk te sekete je, da globoka vera in zmerno življenje premaga tudi fizične bolezni. Vsled tega njeni pristaši ne verujejo v medecino.

Slov. mesnice

Fino mesenino dobijo po zmerskih cenah naše gospodinje pri: Frank Cebul 1147 Addison Rd. in 14615 Sylvia Ave.; Matt Križman, 6422 St. Clair Ave. in 1132 E. 71 St. ter pri Louis Oswaldu, 17205 Gro vewood Ave.

Seja "Iskre"

Seja delavskega kluba "Iskre" se vrši v nedeljo, 15. septembra, v klubovih prostorih na 5607 St. Clair Ave. Pričetek ob 9:30 dopoldne. Članstvo je prešeno, da se gotovo udeleži — Odbor.

Anton Dolgan

Potom oglasa v današnji številki "E" vabi Anton Dolgan, 15617 Waterloo Rd., gospodinje, da obiščejo njegovo trgovino, kjer ima vsakovrstne potrebščine za dom kot tudi pralne stroje.

Pollockova trgovina

Počelo zalogo vsakovrstnega jesenskega blaga je pravkar dobil John Pollock, ki ima modno trgovino v S. N. Domu na St. Clair Ave. Čitatelje opozarjam na oglas v današnji Enakopravnosti.

Pravijo, da je Long postal žrtev zarote

BATON ROUGE, 12. sept. — Politični prijatelji umorjenega senatorja Huey Longa so včeraj prišli na dan s senzacionalno obtožbo, da njegova smrt ni bila delo enega človeka, temveč večjega zarotniške družbe. Člani te družbe so baje vlekli slame in mladi dr. Weiss, ki je potegnil najkrajšo, je moral umor izvršiti. Ako bi on tega ne hotel storiti, bi bil sam umoran od članova zarotniške družbe. Trdi se, da bo preiskava prinesla na dan podrobnosti o zaroti. Seveda koliko resnice je na celi stvari, ni znano.

Dr. Weiss, ki je bil na mestu ubit do Longove telesne straže, zapušča mlado ženo in majhnejšo otroka. Njegovi starši pravijo, da niso imeli niti najmanjše slutnje, kaj namerava storiti, da pa je bil skrajno resen človek in da je čin brez dvoma izvršil v prepirčanju, da interesi svobode in demokracije zahteva smrt senatorja Longa.

Bogatin prijet v umoru

V Downingtownu, Pa., je bil včeraj aretiran Henry H. Rogers, 29-letni sin pokojnega clevelandskoga milijonarja Rogersa, potem ko se je na njegovem domu našlo ustreljeno odlično gledališko pevko Evelyn Hoey. Mladi Rogers je oženjen, toda njegova žena ga je nedavno zapustila ter se vrnila k staršem v Clevelandu. Ko je dosegla policija je bil Rogers tako pijan, da je komaj govoril. Rekel je, da se s pevko sprila, nakar je ona zbežala v spalnico ter se ustrelila. Mladi Rogers ni nikoli shajal s svojim očetom, ki je bil eden izmed Rockefellerjevih tovarišev pri organiziranju Standard Oil Co. Ko je oče lani umrl, je zapustil \$10,000,000, toda nova dedična je znašala "sam" pol milijona dolarjev.

Politika s penzijami

22,600 starcev in stark v Ohio prihodnji mesec ne bo dobito starostne penzije, ker je zmanjšalo denarja v takozadenevi skladu. Državni blagajnik Tracey je predlagal, da se primanjkljaj pokrije iz splošnega državnega sklada, dokler se ne snide državna zakonodaja v izrednem zasedanju. Iz tega skladu bi se lahko dalo \$350,000. Gov. Davey pa je nastopil proti temu. Dva republikanca člana tozadavne državne komisije sta glasovala za predlog, dočim so trije demokratje glasovali proti, in tako je predlog propadel. Med tem se poroča, da bo Davey morda sklical izredno zasedanje zakonodaje v teku enega tedna.

Opozorilo za starše

Slovenske starše v okolici St. Clair Ave. se opozarja, da se ju tri od 1. do 5. ure popoldne nadaljuje vpisovanje mladine v slovensko šolo SND in sicer v sobi št. 2, novo poslopje. V tajniškem uradu pa se vpisuje učence za Jugoslovansko šolo moderne umetnosti.

Otvoritev kluba

Jutri, 14. septembra se vrši otvoritev prostorov C. R. kluba na 6702 St. Clair Ave. pod okriljem Mr. in Mrs. Nikole Popp, ki bosta ob tej priliki postregla gostom s pravo hrvatsko večerjo. Igrali bodo tamburaši. Ročniki so vabljeni na obilen obisk.

Francija se je pridružila Veliki Britaniji

Laval je zanikal nesporazum z Anglijo ter obljubil polno sodelovanje Francije za prečenje vojne v Afriki.

Zedinjene države ponovno opozarjajo Mussolinija na Kelloggov proti-vojni pakt.

ZENEVA, 13. sept. — Francija je danes stopila na stran Velike Britanije z jasno deklaracijo, da sta obe velesili zedinjeni v tem, da je potreba skupna mednarodna akcija za preprečenje vojne.

Do sedaj je bila pozicija Francije v italijansko abesinskom sporu skrajno dvomljiva in izgledalo je celo, da bo celo podprla Mussolinijeve ambicije v Vzhodni Afriki.

"Mora se jasno razumeti, da med Francijo in Veliko Britanijo ni nobenega nesporazuma," je izjavil premier Pierre Laval pred zbornico Lige narodov ter s tem odobril prejšnjo deklaracijo v istem smislu, katero je podal angleški zunanjji minister Sir Samuel Hoare.

Niti Laval niti Hoare ni formalno izjavil, da se namerava usporabiti sankcije proti Italiji, ako prične z vojno v Afriki, vendar njun poziv za polno in kompletno vsljene liginj regulacij se lahko tolmači na takšen način.

Lavalov govor je napravil globok vtis, prav tako kot naslednji govor, v katerem je južnoafriški delegat Charles T. Water svaril, da ako pride do vojne v Abesiniji, utegne priti do splošne revolte črnih plemen proti belcem v Afriki.

Angleški zunanjji minister se je danes z aeroplonom vrnil v London. Istočasno pa je ligina komisija petih mož poslala Mussoliniju nov načrt za kompromisno poravnavo abesinskega spora.

Ta poravnavo, katero je seštevilo Laval, določa, da Abesinijski opipirajo mednarodne vojaške sile, da se abesinski armadi prideli tujezemski svetvalce, da Italija dobi teritorijalne v gospodarske koncesije, in da se nastavi nevtralno komisijo, ki bo preisprala razmere v Abesiniji. Italija pa ima umakniti skoro vse vojaštvvo, razen onega, ki ima tvoriti del mednarodne policijske sile.

WASHINGTON, 12. sept. — Državni tajnik Hull je nocoj potom javne izjave apeliral na Italijo kot na Abesinijo, da naj se zavedate obligacij, katere sta sprejeli, ko sta podpisali Kelloggov proti-vojni pakt. Vendar to ne pomeni, da so Zed. države formalno nastopile v prilogu upoštevanja tega pakta, kajti to bi bilo mogoče le tedaj, ako bi se bile Zed. države obrnile tudi na druge države, ki so podpisale ta pakt, da se pridružijo apelu.

Značilno je sicer, da je Hull objavil ta apel takoj za petami odločnega govorja, ki ga je imel včeraj v Ženevi angleški zunanjji minister Hoare, vendar je Hull zanikal da je o vprašanju govoril s kakim tujezemskim poslanikom.

ZENEVA, 12. sept. — Angleški zun

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRavnost"

"ENAKOPRavnost"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE.—HENDERSON 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

VATRO J. GRILL, Editor

Po raznemu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece
Po posti v Clevelandu, za celo leto	\$6.00
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece
Za Zedinjene države in Kanado, za celo leto	\$4.50
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države	\$1.50
za 6 mesecev	\$4.00; za celo leto
	\$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

POLITIČNI POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI

Minul je le dober mesec po nastopu vlade in so z veliko gesto bile razpisane zgodovinske petomajske volitve v Narodno skupščino, pri katerih so vsi oposicionarni krogi občutili od Jevtića napovedano zakonitost, katera se je spremenila v najogabnejši teror in falzifikat razpoloženja ljudskih mas.

Namesto uveljavljenja zakonitosti smo dobili razne "Pofe," (okrajšano za neko tajno nacionalistično organizacijo), ki so preko oblasti terorizirali in denuncirali poštene železničarje. Lista s. Topalovića je bila (več besed cenzuriranih) razveljavljena in delavstvo oropano možnosti, da si izvoli svoje zastopnike. Še preden je bila naša lista razveljavljena so na zahtevo gotovih lokalnih faktorjev kot talce po "potrebi službe" premestili več poštenih železničarjev iz Maribora v razne kraje, samo, da bi na ta način prestrašili ostale železničarje in delavce in jih prisilili, da bi dne 5. maja glasovali za Jevtićeve liste.

Na naše takojšnje intervencije smo prejeli razne obljuhe od sreskih kandidatov na Jevtićevi listi, od sreskega načelnika za Maribor desni breg in od samega ministra g. dr. Marušiča. O tem je poročal tudi "Glas Naroda," ki je sporočil veselo vest, da bodo premeščeni železničarji na intervencijo ministra dr. Marušiča postavljeni zopet nazaj v Maribor.

Ker pa je ostalo vse le pri oblubah, sem začetkom meseca junija osebno interveniral pri g. dr. Marušiču, ki je bil zelo začuden, da se železničarji še niso vrnili, kakor mu je tedanji minister saobraćaja g. Vujić, obljubil. Dostavil je, da se bo za premeščene ponovno zanimal in napravil vse, da se bodo ti čimprej vrnili na svoja stara mesta, ker smatra to za svojo osebno dolžnost. Čez nekaj dni je vlada g. Jevtića padla in z njo tudi g. dr. Marušič, premeščeni železničarji so ostali na svojih novih mestih, kjer žive v največjem pomanjkanju; oni tam, njihove družine pa tu v Mariboru. Družine dan za dnem pričakujejo vrnitev svojih braniteljev.

Po nastopu nove vlade smo takoj napravili potrebne korake, da bo novi minister saobraćaja obveščen o nasilstvu prejšnjega režima napram tem železničarjem.

Dne 26. in 27. julija sem osebno interveniral pri ministru saobraćaja g. dr. Spahu in ministru brez portfelja g. dr. Behmenu. (stavek cenzuriran).

Tako po prihodu iz Beograda sem interveniral pri tuk. predstojništvu mestne policije in pri sreskemu načelniku za Maribor desni breg. Od obeh sem v teku treh dni dobil pismene izjave, da so vsi premeščeni (razen enega), politično neoporečeni.

Prejeta potrdila sem takoj poslal g. dr. Korošcu s prošnjo, da na podlagi teh potrdil priporoči gospodu ministru saobraćaja, da premeščene železničarji postavi na njihova stara službena mesta in s tem popravi krivico, ki jo jim je prizadel prejšnji režim.

Cez štiri dni sem od ministrstva notranjih zadev prejel obvestilo, da je g. notranji minister že priporočil g. mini-

(Dalje v 6. koloni.)

Pojasnilo in odgovor

Da bomo na jasnem glede balincarske tekme, ki se je vršila lansko leto na Prince Ave. po ročamo sledče: F. Valenčič piše, da ima zapisnik vseh klubov na rokah, da so oni pripoznani za prvake (Champions) in sicer vseh klubov. Zapisnika sploh nikjer ni, ne da bi mi vedeli zanj, ker sploh ni bil nikjer spisan. On piše, da so vsi klubti protestirali glede obleke. Mi nismo nič spomnili se boste, da je bila pesem tisti činitelj, ki vas je utrdila v narodnosti, vas tesno združila in upoznala, ter bo, v vaši hvaležnosti do staršev zaorila Slovenska pesem, nam bo pa tako prijetno pod rušo.

Malčki, še boste triumfirali z Slovensko pesmijo, staršem v ponos in narodu v čast. Ako se pa zgodi, da zloba ubije še vas, potem bodimo prepričani, da bomo v doglednem času bolj žejni Slovenske pesmi, po krvidi zlobe, kar bo še bolj peklo, kot pa boli naše Primorske Slovence, ki si niso sami krivi.

Ob tej priliki si štejem v prizetno dolžnost, da se zahvalim praviskreno v imenu vseh, našemu sodniku Mr. F. Lausche za simpatije do malih pevcev, za volepomembn govor in za ponudeno nam pomoč, ako bomo v kaki stiski. Vesel sem dragi Frank, da toliko čutiš z nami.

Za Balincarski Klub S. N. D. Anton Mevlja, predsednik, Frank Kovačič, tajnik.

Po velikem dnevu

Da, nebo nam je bilo milostno. Razpršilo je megle za toliko časa, da so naši malčki pokazali narodu nekaj, kar pa še narod ni hotel doumeti . . .

Ko sem gledal pred sabo žareče obrale, obdane s toliko radostjo, se je dogajalo v moji duši nekaj čudnega, da sam nisem vedel kaj se dogaja v meni. Pozneje so se mi čustva razvzala in bilo je v meni: Še ste naši. Zdeli so se mi ob misli, da vsaka teh ilavic drži v spominu dvanaest teških pesmi tako veliki in modri, da bi najraje vsakega prijel in ga dvignil preko vseh narodnih mogotcev celega sveta.

Pričeli bomo! Vsi so tiho kot grob. Vsi strmijo, na me, kdaj pride povelje za salve. Kot najbolj izvezbanata armada. Kmalu je zagrmelo, a ne iz pušk in ne iz grl, kjer je skrito, zloba, zavist in zavijanje, pač pa iz grla naše slovenske nedolžnosti. Iz grla skozi katere še ni prišla žala beseda, ki bi škredovala bližnjemu ali narodu. Kmalu boste čutili, vi poslušali božajoče poljube v obliku pesmi, ki bodo šli preko rožnato lepih in zdravih ustec do vas, preko vas, preko vse, in bodo krožili še dolgo v vsemirju. Vse to je šlo kakor film preko mojih možganov, kar se eden oglasi izmed malčkov. Mr. Seme, ali je dosti ljudi? Vsi so napeto čakali na odgovor. Seveda, čisto polna dvorana je. Le pogum malčki in dobro zapojet. Vsi na me glejte, nobeden naj ne gleda v dvorano! Zaplakalo je v meni. Lagal sem, vedoma lagal a mi oprostite malčki, moral sem. Poznam vaše občutljive dušice in sem hotel ohraniti vas pred bolestjo, da ste lažje peli. Saj bolesti je bilo v meni dovolj. Razen par malenkosti, ste mi zapeli, da sem ponosen na vas. Ponosen sem na starše, da so vzgojili take sinove in hčere narodu. Da, ponosen sem na vas starši in čast vam na veke!

Štejam si v sveto dolžnost, vi malčki, da vas bom vodil skozi vine.

vihar, take kot ste. Ciste kot ste sedaj in ne bom dopustil, da vas bi kaka sila pobarvala. Vaši dobrni in previdni starši me bodo pod mojim vodstvom želim, da ste samo pevci in bo vaše petje blagodejno uplivalo na vsakega.

V nadi sem, da ko dorastete boste istotako složno stali eden poleg drugega kot ste bili v nedeljo; "Eden za vsacega, vsi pa za enega, stojmo zvesto". Spomnili se boste, da je bila pesem tisti činitelj, ki vas je utrdila v narodnosti, vas tesno združila in upoznala, ter bo, v vaši hvaležnosti do staršev zaorila Slovenska pesem, nam bo pa tako prijetno pod rušo.

Malčki, še boste triumfirali z Slovensko pesmijo, staršem v ponos in narodu v čast. Ako se pa zgodi, da zloba ubije še vas, potem bodimo prepričani, da bomo v doglednem času bolj žejni Slovenske pesmi, po krvidi zlobe, kar bo še bolj peklo, kot pa boli naše Primorske Slovence, ki si niso sami krivi.

Ob tej priliki si štejem v prizetno dolžnost, da se zahvalim praviskreno v imenu vseh, našemu sodniku Mr. F. Lausche za simpatije do malih pevcev, za volepomembn govor in za ponudeno nam pomoč, ako bomo v kaki stiski. Vesel sem dragi Frank, da toliko čutiš z nami.

Iskrena hvala Mr. Vehovcu. Bil si nam desna roka. Veseli sem, da te je narod izbral za svojega zastopnika, kajti videl sem kako te upoštevajo tudi mestni očetje. Hvala vsem, ki so priporočili do praznika kakršnega nititi domovina ni še doživelja. Pozdrav!

L. Seme.

Cleveland, Ohio

Pevski zbor "Delavec" se pripravlja, da se še enkrat zabava v prosti naravi in zato smo sklenili, da napravimo drugi piknik v tem poletju. Vršil se bo namreč v nedeljo, 15. septembra, na Brooklynu pri Franck.

Zadnji piknik se nam je dobro obnesel in upamo, da se bo tudi ta. Dobra postrežba in na godba bo na razpolago za stare in mlade. Tudi petje bo dobro.

Vabimo rojake in rojakinje od blizu in daleč, ne pozabite posetišti nas. Prodajali se bodo listki po 25c za objekto, torej za 25c boste morda toliko srečni, da dobite obleko vredno \$25.00, krojaško umerjeno po našemu sodrugu Frank Vrčku. Listke se bo dvignilo na koncert zboru Delavec, ki se bo vršil dne 27. oktobra. Preostanek gre za pokritje stroškov zboru.

"Delavec" je vedno aktiven zbor, pripravlja se na koncert z raz. lepimi pesmimi v duetih in solospievih, vzetih iz operet, ki smo jih privedili ter so menjala še zdaj našemu občinstvu v spominu.

Torej, ne pozabite posetišti nas na naših prireditvah, kar vam ne bo žal. Za odbor

F. P.

EDINI, KI JE RAZOROZIL.

Monte Carl. — Monaški knez je odpustil vso svojo vojsko, ki šteje 66 mož. Oficirji in vojaki so prejeli trimesečno odpoved. Knez je storil ta sklep radi štednje. Dohodki carine postajajo čedanje manjši. Kakor je zna, morajo carinski dohodki kri-

Zakon za socijalno varnost

Zakon, ki gre pod imenom Social Security Act, je po dolgi borbi v kongresu postal pravočen. Konservativci so ga napadali kot preveč ekstravaganter in radikalni kot pomanjkljiv, ali ni dvoma, da je zakon velepomenek kot prvi korak v socijalni zakonodaji na federalni podlagi proti največjim rizikom življenja: starosti, nezaposljivosti, siromašnosti v mladini, bolezni in drugim fizičnim težkočinam.

Neposredne svrhe zakona

Zakon se deli v glavnem v dvoje: prvi del se bavi z dalekosežnim planom za socijalno varnost kakih 30,000,000 delavcev in njihovih družin, dokler drugi del vsebuje posebne in takojšnje podpore državam za oskrbo nezaposlenih ljudi. V to zadnjo svrhu se dovoljuje strošek približno 95 milijonov dolarjev za prvo leto. Od te svote gre približno 50 milijonov državam v svrhu prispevka za pomoci postarnih ljudi v starosti čez 65 let. Federalni prispevek od \$15 na mesec za vsakega potrebnega postarnega človeka velja, ako dotična država prispeva vsaj ravno toliko na mesec.

Zakon dovoljuje strošek približno 25 milijonov na tekoče fiskalno leto in toliko, kolikor bo potrebno v nadaljnji letih, da se pomaga državam v oskrbi odvisnih otrok. Federalni prispevek je odvisen od pogoja, da država prispeva dve tretjini dočim bo federalna vlada prispevala po \$6 za vsakega otroka in po \$4 za vsakega nadaljnega otroka v isti družini.

Določena je nadalje podpora od \$3,800,000 državam za pospeševanje zdravja mater in otrok, zlasti v poljedelskih pokrajinalah in v onih, ki posebno trpijo radi depresije.

Zakon dovoljuje strošek \$2,850,000 za pomoč državam v zdravljenju in oskrbi pohabljenejih otrok in \$1,500,000 kot podpora državnim dobrodelnim zavodom za oskrbo brezhišnih in zanemarjenih otrok.

Dovoljuje se nadalje strošek \$841,000 za fiskalno leto 1936 in 1937 in \$1,938,000 za nadaljnja leta, da se dopolni program poedinških držav za strokovno rehabilitacijo ljudi telesno nesposobnih.

Zakon določa, da bo federalna vlada vsako leto trošila po \$8,000,000 za pomoč državam in njihovim političnim pododdelenkom v vzdrževanju njihove službe za javno zdravje in \$3,000,000 za pomoč državam v oskrbi slepcev.

Dalekosežni plan socijalne varnosti.

Drugi del zakona za socijalno varnost polaga temelje za sistem državnih zakonov širok na delež, ki naj pomagajo olajšati udarce slabih časov ameriškim delavcem in njihovim družinam. To se doseže potom federalne podpore in sodelovanja z državami v svrhu ustavitev dveh industrijskih samopočasnih sistemov: prvega, federalnega sistema za voknjene veteranov industrije, in drugega, državno-federalnega sistema za plačevanje tedenskih podpor v slučaju nezaposlenosti.

Ker je del zakona odvisen od federalno-državnega sodelovanja, bodo ljudje deležni dobroti, ki zakonodaje še le tedaj, ko podne dnevi sprejmejo oziroma spremembo obstoječe zakone na tak način, da bodo odgovarjali zahtevam federalnega zakona. Večina državnih legislatur je se daj na počitnicah, ali pričakuje

SKRAT

Mlada nevesta je tavnala in jokala:

"Tone mi je danes zjutraj rekел, da sem jaz edina ženska za njega izmed sto!"

"Saj to ni vendar nič hudega," jo pogovarja mati.

"Da, ampak pred poroko mi je rekел, da sem jaz edina izmed tisoč . . ."

"Gospod profesor, kakšen predmet nam boste dali jutri?"

"Jutri bomo vzeli Prešernovo življenje. Torej pridite pripravljeni!"

"Jožek, zakaj te ni bilo včeraj v šolo?" vpraša učiteljica.

"Mama je bila bolema."

"Upam da ni nevarno. Kaj pa zdravnik pravi?"

Slovenska Svobodomiselna
Podpora Zveza

USTANOVLJENA 1908

INKPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Telefon: — PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

Valo J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
John Kvartich, I. podpredsednik, Bridgeville, Penna.

Rudolph Lisch, II. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

William Rus, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

Misko Kuhel, blagajnik, 245-47 West 103rd St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Mike Vrhovnik, predsednik, Huston, Penna.

William Candon, 1058 E. 72nd Street, Cleveland, Ohio.

Frank Laurich, 10 Linne Ave., So. Burgettstown, Penna.

POROTNI ODBOR:

Anton Zaitz, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.

Steve Mauzer, 4429 Washington Street, Denver, Colo.

Vincent Fugel, 1023 South 58th St., West Allis, Wis.

G L A V N I Z D R A V N I K :

Dr. F. J. Arch, 618 Chesnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.

U R A D N O G L A S I L O :

"ENAKOPRavnost", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Vsa pisma in stvari, tičče se organizacije, se naj pošlja na naslov taj-

nika, denar za Zvezno pa na ime in naslov blagajnika. Pritožbe glede poslo-

vila upravnega odseka se naj naslavljajo na predsednika nadzornega odse-

ka, pritožbe vsebine pa na predsednika porotnega odseka. Stvari ti-

če, pritožbe vsebine pa na upravnista uradnega glasila, se naj pošlja načinost

na naslov "ENAKOPRavnost", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

Plemenitaška klofuta

Zgodovinska črtica iz leta 1600

je postajalo pred vrati dolgo-

časno, in je zaman upal, da se

bo sramežljiva hčerka mestne-

ga sodnika še vrnila, je končno

izprevajal vranca gospoda pl.

Lamberga po cesti gor in dol-

ter obstal pri tovarših, ki jih

je srečal, precej daleč od hiše

mestnega sodnika.

Tako so se pogovarjali že

najmanj pol ure, ko so zasli-

šali glasni in jezni glasovi ter

gospod pl. Lamberg zarečega

da je pogosto prišlo do

kravrega obračunavanja, in je

vnes poseči deželna go-

spaska; dovolj dokaza, da so

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki je izbruhnil v

Lambergovem mlunu in

velik del mesta. Zaradi

kamničani kaj čvr-

sti in pogumni. Kot prvi po-

zadraž na Valvasor po-

leta 1511, ki

Za svobodo in ljubezen

Marko Stojan

Roman iz Balkana.

Ali Kemal se je vrnil — manj opreznog kakor prej — s svojim tovarišem na drugo stran zidu. Hladnokrvno je poslušal poročilo o ubitem zamorec; segel je v žep in nagradil svoje Skipetare.

Pet minut nato je sedeł v našli ladjički, ki je bežala z monotonim pljuškom vesel od skutarške obale.

Na vzhodu se je rdečilo nebo.

XII.

Tovarišči v nesreči.

Kakor smo izvedeli v prejšnjem poglavju, je našla Jerica v bojevem jetništvu lady Helena, ki se ji je posvetila takoj s požrtvovalno skrbjo. Komaj je zagnedala revico in spoznala, s količinom obupom je stopila nesrečnica v ta kraj, že je planila k njej, želeča ji pomagati ali vsaj potolažiti jo v njeni nesreči; saj je bila sama v tem kratkem času predobro spoznala, kaj je gorje.

Ko je uspelo njeni prizadevanje toliko, da je bila uboga sestra Ivanova zopet zmožna govoriti, se je začelo med njima tisto, kar se ženskim nikdar ne ponesreči, pa če se sestanejo s se tako tujih koncev sveta: iskanje, kako bi se razumeli in odkrili druga drugi svoje srce . . .

Reči moramo, da sta prišli lady Helena in Jerica kmalu do zaželenjene cilja. Po nekoliko nagovorih v drugih evropskih jezikih, ki jih Jerica ni razumevala, je izpregovorila lady po nemško — in Jerica ji je odgovorila, četudi ji je bilo zoperno izražati se v tem divjem jeziku, ki ji je bil prinesel že toliko zla. Naučila se je bila nemščine v zavodu, kakor tudi par francoskih drobnin, ki so ji prav dobro služile tuamtam v olajšanje medsebojnega umevanja.

"Ah, saj sem si rekla v prvem trenotku, ko sem vas zagledala, je govorila lady Helena, "da ste uboga, zapeljana žrtev . . . Količni takšnih je pač že prestopilo ta prag — pred vami in pred menoj! Lejla" — pri tej besedi se je ozrla na Gružinko — "je že dolgo v Halilovi oblasti: privadila se je in prenaša svojo ušodo. Ona mi je pripovedala, kako prihajajo in izginjajo tukaj uboge zapeljanke . . . Toda vi se ne bojte: moja ušoda v tej hiši je različna od ušode drugih . . . Mogočno zaščito imam za seboj, in kadar se rešim, rešim tudi vas; tako bom imela v vsem svojem, tako nenadoma strtem in uničenem življenju vsaj eno zadodčenje!"

Lady Helena pa se sama ni mogla premagovati; intela je ves čas, ko je govorila Jerici te tolažilne besede.

"Kako pa ste prišli vi v ta kraj? . . . Kdo ste? . . . In kakšna je vaša ušoda, ko pravite, da se razlikuje od moje?" je pravala Jerica med solzami.

"Čudna je bila moja pot!" je odgovorila lady Helena. "Tako čudna in neverjetna, da boste maljali z glavo; saj včasih sama ne morem verjeti, da se je zgodilo vse to v resnici . . . Toda vseeno vam hočem razdeliti svojo žalostno zgodbo — pred vsem v dokaz, da vam hočem biti odkrita in zvesta prijateljica v našini skupni nesreči. Vedeš torej, da sem potomka stare in ugledne angleške plemiške rodbine, ki je dala dvoru, upravi in morarici Velike Britanije že mnogo velikih mož. Usoada je hotela, da sem stala že v zgodnji mladosti kot sirota brez očeta in matere med uganjam sveta; moja osamljenost mi je olajševala sa-

pred tem, da bi se okrepila Srbija; zato iščejo za njenim hrbtom postojanke v Albaniji — zato si izkušajo pridobiti vpliv med divjimi Arnavti . . . Vzdržujejo jim vse polno šol, za katere domani nikoli denarja; zlagajo jih s puškami, z zlatom — z vsem, česar si poželi skiptarsko srce. Tudi jemljejo na Dunaj mlade Arnavte in jih šolajo — samo da bi navezali nase to divje pleme, ki mu je vse deveta brig, kar ne diši po ropu, in morbiti. Oni dunajski grof je imel po svoji politični ulogi mnogo stikov s temi poluzvermi in raznimi agenti, ki si jih izbirajo dunajska diplomacija izmed Arnavtov samih in jih potem posilja v domovino, da bi delali v njeni korist. Zgodilo se je celo tu in tam, da je pokazal katerga izmed njih v svoji hiši; in takoj me je seznanil slučaj z mlašim Iso Kemalom, ki je "študiral pravo" v cesarskem mestu ob sinji Donavi. Zdaj moram pripomniti, da se teh Arnavtov študije sicer ne primejo, da pa jih odlikuje včasih nenavadna, divja moška lepota. Isa Kemal je lep človek . . . to moram reči še danes, ko ga preklinjam; toda v njegovem lepem telesu prebiva ostudna, mrka duša . . ."

Lady Helena se je prekinila; grudi so se ji dvigale v razburjenosti, in ogorčena strast se je zaiskrila v njenih krasnih očeh.

Cez par minut je nadaljevala: "Kako se je zgodilo? Sama ne vem . . . Spomlad je bila . . . srce je hrepenelo . . . Isa Kemal je prišel, videl in zmagal. Kadarkje ljudje bolj tuji kakor v preprostijih slojih, in srce, ki hreneni po pravi ljubezen, najde tam redkokdaj utešenje. Tako je bilo tudi z mano — dolgo časa . . . Lahko si mislite, da sem si želela ljubljenega druga za življene, kakor si ga želi nehote vsaka mlada ženska — kakor si ga želite gotovo tudi vi . . . Toda moja ušoda, ki me je oropala že v destinstvu opore mojih staršev in mi vasilila prezgodnjo samostojnost, me je storila nezaupno. In moje srce je ostalo svobodno, tako ne všečem simpatije z mladostnim tovarišem, sinom prijatelja mojega ranjkega očeta, ki je zdaj oficir v naši vojni mornarici; vrl mlad mož je — Wheeler je njegovo ime. Njegov oče je umrl v službi domovine kot žrtve katastrofe; zato so često povabili sina moji pokojni starši in moj stric . . . dasi so ravnali morda proti skritim, vkorjenjenim predsodkom, ker jim ni bil enak po rodu. Bodti si kakorkoli; ko je bilo sedanjemu poročniku Wheelerju šestnajst in meni trinajst let, sva se zmenila nekoč v šali, da bova, ko dorasteva, mož in žena . . . Očetova obluba! Pozabila sva jo kmalu — menda oba . . . toda po smrti svojega strica sem se spomnila večkrat tegu tovarišu svojih ranih let, in če bi se bila takrat srečala — kdo ve, nemara bi bila danes srečen par . . . zakaj res je vendarle, da je edini, ki bi se mu lahko zaupala z mirnim srcem. Rayno takrat pa sem prišla v tisto dunajsko grofovsko hišo; grof M., soprog moje materinske prijateljice, je zelo povprečen človek — umevno je torej, da opravlja velenugledno mesto v avstrijski diplomaciji. In kaj vse pride na um avstrijskemu diplomatu — to, draga moja, bi se slišalo kakor pravljica, ako bi vam hotela razlagati.

Ah, ti diplomati! V Avstriji je polno slovanskih narodov — tri četrtine Avstrije so slovanski — oni pa, ki vodijo državo, hočejo vse te ogromne milijone čilih in nadarjenih narodov žrtvovati. Nemcem, ki so — vsaj po mojem opazovanju — najslabši in najnezmožnejši narod v monarhiji. Nemcem daje Avstria vse, za Slovana pa ne pozna pravice; in to mora po mnenju avstrijskih politikov ostati tako, ker je tako že dolgo časa in bi bilo prenerodno zanje, sleči železno srajco navade. Naravno je, da izkušajo tudi krivčniki tudi zadržati razvoj svobodnih slovanskih narodov — da ne bi njihovi zatirani sužnji videli, da tudi Slovan lahko živi po človešku. Naravnost nejasna je šla po vodi!

(Dalje prihodnjem)

Domači mali oglasnik

Spodaj najdete seznam raznovrstnih domačih trgovskih podjetij in obrtnikov. Naše čitatelje, gospodinje in gospodarje, opozarjam, da čitajo te oglase ter da se pri nabavljanju potrebščin in drugih trgovskih posloih ozirajo na te trgovine in podjetja. Trgovce in obrtnike, ki še niso zastopani v "Domačem malem oglasniku" pa vabimo, da se priglasijo. "Domači mali oglasnik" bo priobčen enkrat na teden.

BEER GARDENS

FR. MIHČIĆ

7202 ST. CLAIR AVENUE

Gostilna

6% pivo, vino in dober prigrizek.
Se priporočamo za obisk

FRANK JAKŠE

884 E. 200th ST.—KENMORE 0181-W
Slovenska gostilna.

Se toči Standard Beer in Carling's Ale. Godba vsak petek in soboto.

FRANCES IN JOHN SRAKAR

573 EAST 140th ST.

V petek ribe — v soboto špageti in City chicken — Godba v petek, soboto in nedeljo.

6% pivo in dobra vina. Najboljša postrežba.

MARY MAHNE

6101 ST. CLAIR AVENUE

Dobro pivo in prigrizek.

Se priporočam za obisk.

JANEZ VIDMAR

FREE LAWN BOWLING
Beer, Cigarettes, Tobacco

10401 RENO AVENUE

JOHN in JOSIE JEGLICH

Beer Parlor

1188 NORWOOD ROAD

Dobro pivo in prigrizek.

Joseph in Karolina Zadnik

3839 EAST 93rd STREET

Slovenska gostilna

Vedno sveže pivo—Buckeye Beer. Dobro urejeni prostori za balincanje.

MIKE JALOVEC

6424 SPILKER AVENUE

Pri nas imamo dobro pivo in prigrizek ter lep prostor za balincanje.

CVETLIČARNE

Ignac Slapnik, st.

CVETLICAR

6102 ST. CLAIR AVE.

Henderson 1126

NEW YORK DRY CLEANING

6120 GLASS AVENUE

Slovensko in zlikano moško in žensko oblike.

Fr. Tekavec, lastnik

Pri nas imamo dobro pivo in prigrizek ter lep prostor za balincanje.

GROCERIE

CARL MRAMOR

1140 E. 67th ST.—ENDICOTT 0233

vogal Bliss Ave. in E. 67th St.

Se priporočamo za nakup fine grocerije

KROJAČI

Chas. Rogel

Krojačica in čistilnica oblek

Oblike po meri narejene ne stanje

več.

6526 ST. CLAIR AVENUE

JOHN SUSTER

1148 EAST 66th STREET

Krojačica in čistilnica moških in ženskih oblik.

Se priporočam.

FRANK BUTALA

6410 ST. CLAIR AVE.

Pino obuvilo poceni

PEKARIJE

Charles Zupančič

Moderna pekarnica

6413 ST. CLAIR AVE. v SND

Andrew Strbenk

1121 East 61 St.

Krojačica in čistilnica moških in ženskih oblik

Se priporočam.

JOHN PIANECKI

6218 ST. CLAIR AVENUE

Henderson 2396

Se priporočamo, da si nabavite fino pecivo pri nas.

RAZNO

Peter Mukavet

1231 EAST 61st STREET

Slaščičarna in fino pivo

DOMAČE RIZVE KLO

smo začeli delati, ter jih

dobite še danes.

Se toplo priporočamo, da

obiščete.

ANTON KOROŠEC

1063 ADDISON ROAD

ENDICOTT 3571

Nabavite si fino pivo na dne

debelo, pri mas.

DOMAČE RIZVE KLO

smo začeli delati, ter jih

dobite še danes.

Se toplo priporočamo, da

obiščete.

Mr. in Mrs. John R.

951 E. 69th St.

Gostilno

z vso opremo se proda

Kuhinja in 2 sobi, vsa k

oprava. Naslov se poizve

du "Enakopravnosti."

PRIDITE

V SOBOTO, DNE 14.

na fino

kokošjo večerij

ki jo bosta pripravili

John in Stefija

za svoje prijatelje in zn

oskrbel za dobro okre

izvrstno godbo, da se bo

li prav lučno vsi skup

pričakujeva vaše udeležbe